

Kapittel 1

Da jeg forlot jernbanestasjonen i Worchester og tok fatt på den fire kilometer lange spaserturen til Ransoms sommerhus, tenkte jeg på at ingen på denne plattformen kunne forestille seg hva den mannen jeg skulle besøke, virkelig hadde opplevd. Den flate lyngmoen som bredte seg foran meg – for tettbebyggelsen ligger på den andre siden av moen og nord for stasjonen – så ut som en ganske alminnelig lyngmo. Himmelen var overskyet og dyster som på en vanlig høstettermiddag i femtiden. De få husene og gruppene av trær med røde eller gulnende blad var ikke på noen måte bemerkelsesverdige. Hvem kunne forestille seg at jeg et lite stykke borte i dette stille landskapet skulle treffe og håndhilsa på en mann som hadde levd og spist og drukket i en verden som lå seks millioner mil fra London, som hadde sett jorden som en liten prikk av grønn ild, og som hadde snakket ansikt til ansikt med et vesen som ble til før det var mulig å leve på vår egen planet?

For Ransom hadde truffet andre enn marsboere på Mars. Han hadde møtt noen vesener som kalles *eldiler*, og framfor alt den store eldilen som hersker over Mars, vesenet som på deres eget språk kalles *Malacandras Oyarsa*. Eldilene er svært forskjellige fra vesener på andre planeter. Deres fysiske organisme, hvis man kan kalle det organisme, er helt ulik menneskenes eller marsboernes. De verken spiser, formerer seg, puster eller dør en naturlig død og likner derfor mer på noe tenkende fra mineralriket enn på noe fra dyreriket. Selv om de viser seg på planeter og kan oppfattes av våre sanser som om de er til stede, byr det på store problemer å lokalisere en eldil i tid og rom. Selv betrakter de rommet – eller «Himmeldypet» – som sitt egentlige hjem, og for dem er ikke planetene lukkede verdener, men bare punkter i

bevegelse – ja, kanskje forstyrrelser – i det som vi kaller solsystemet og de kaller Arbol-egnene.

Nå var jeg på vei til Ransom som svar på et telegram der det sto: «Kom torsdag hvis mulig. Forretninger.» Jeg kunne gjette hva slags «forretninger» han mente, og det var derfor jeg prøvde å si til meg selv at jeg var henrykt over å få tilbringe en kveld sammen med ham, samtidig som jeg følte at jeg ikke gledet meg så mye som jeg burde. Det var eldilene som gjorde meg bekymret. Jeg kunne nok venne meg til det faktum at Ransom hadde vært på Mars ... men at han hadde møtt en eldil, at han hadde snakket med noe som lot til å leve nærmest uendelig ... Bare reisen til Mars var ille nok. Et menneske som har vært i en annen verden, kommer ikke uforandret tilbake. Det er vanskelig å uttrykke forskjellen i ord. Når dette mennesket er en venn, kan det bli ubehagelig – det er ikke lett å finne igjen den gamle tonen. Men min stadig sterkere overbevisning om at eldilene ikke lot ham være i fred etter at han var kommet tilbake, var verre. Små ting i samtalen hans, små manerer, tilfeldige hentydninger han kom med for så å trekke dem tilbake med en klosset unnskyldning, alt tydet på at han hadde selskap med noe merkelig, at det var – nåvel, gjester – i huset hans.

Mens jeg trasket av sted langs den ensomme, åpne veien over Worcester-moen, prøvde jeg å analysere min voksende følelse av noe truende for om mulig å bli kvitt den. Hva var det egentlig jeg var redd for, når alt kom til alt? Med det samme jeg hadde stilt spørsmålet, angret jeg. Jeg var forskrekket over å oppdage at jeg mentalt hadde brukt ordet 'redd'. Hittil hadde jeg prøvd å late som om jeg bare følte ubehag eller forlegenhet eller til og med kjedsomhet. Men ordet 'redd' slapp katten ut av sekken. Jeg innså nå at min følelse verken var mer eller mindre, eller noe annet, enn frykt. Og det var to ting jeg var redd for – redd for at jeg selv før eller senere skulle møte en eldil, og redd for at jeg kanskje skulle bli «trukket inn» – det øyeblikket da du innser at det som tilsynelatende bare var spekulasjoner, er på nippet til å føre deg inn i kommunistpartiet eller den kristne kirke – følelsen av at en dør nettopp har smelt igjen bak deg, og at du har havnet innenfor.

Det hele hadde begynt som et rent og skjært uhell. Ransom selv var blitt bortført til Mars (eller Malacandra) mot sin vilje og nesten

tilfeldig, og jeg var blitt trukket inn i det han drev med, ved en annen tilfeldighet. Likevel var vi begge i ferd med å bli trukket lenger og lenger inn i noe som jeg bare kan beskrive som interplanetarisk politikk. Jeg er ikke sikker på om jeg kan få dere til å forstå mitt intense ønske om aldri selv å komme i kontakt med eldilene. Det var mer enn et forsiktig ønske om å unngå noen mektige og intelligente vesener av en helt fremmed art. Sannheten er at alt jeg hadde hørt om dem, syntes å forbinde to ting som tanken prøver å holde atskilt, og at denne forbindelsen virket som et sjokk på meg. Vi har en tendens til å forestille oss ikke-menneskelige intelligente vesener i to atskilte kategorier som vi kaller henholdsvis «vitenskapelig» og «overnaturlig». Vi tenker på én måte når det gjelder H.G. Wells' marsboere (som i parentes bemerket er svært forskjellige fra de virkelige malakanderne), eller på hans seleniter. Og vi tenker på en helt annen måte når vi begynner å fundere på om det finnes engler, spøkelses, feer og liknende. Men i samme øyeblikk vi blir tvunget til å godta et vesen i den ene eller den andre kategorien som *virkelig*, begynner grensen å bli utvisket, og når dette vesenet er en eldil, forsvinner grensen fullstendig. Eldilene var ikke dyr – til en viss grad måtte man derfor klassifisere dem i den andre gruppen. Men de kunne materialisere seg på en måte som – i prinsippet – kunne bekreftes vitenskapelig. Til en viss grad tilhørte de altså den første gruppen. Grensen mellom naturlig og overnaturlig ble i virkeligheten visket ut. Og når det først var skjedd, følte det som en stor lettelse – det lettet den utålelige byrden vi blir pålagt når vårt univers blir delt i disse to kategoriene, og vi blir oppfordret til aldri å tenke på dem som om de har noe med hverandre å gjøre.

For en lang og kjedelig vei, tenkte jeg. Takk og lov at jeg ikke har noe å bære på. Og så husket jeg med ett at jeg burde ha båret på en veske som inneholdt det jeg trengte for natten. Jeg bannet for meg selv. Jeg måtte ha glemt den på toget. Vil dere tro meg når jeg sier at min første innskytelse var å snu og gå tilbake til stasjonen og «gjøre noe med det»? Selvfølgelig kunne jeg ikke gjøre noe som ikke like godt kunne gjøres ved å ringe fra Ransoms hus. Toget med vesken måtte være mange mil borte på dette tidspunktet.

Jeg innser dette nå like klart som dere. Men akkurat da virket det

helt opplagt at jeg måtte gå tilbake, og jeg hadde faktisk begynt å gjøre det da fornuften eller samvittigheten våknet og fikk meg til å gå videre, framover igjen. Og da oppdaget jeg klarere hvor liten lyst jeg egentlig hadde til å gjøre det. Det var så anstrengende at det kjentes som å gå i sterk motvind, mens det i virkeligheten var en av disse stille, døde kveldene da ikke en kvist rører seg, og tåken begynte å komme sigende.

Jo lenger jeg gikk, jo mer umulig ble det å tenke på noe annet enn disse eldilene. Hva visste egentlig Ransom om dem? Etter det han selv sa, pleide ikke de artene han hadde møtt, å besøke vår egen planet – eller hadde ikke begynt å gjøre det før etter at han kom tilbake fra Mars. Vi hadde våre egne eldiler, sa han, telluriske eldiler, men de var av et annet slag og for det meste fiendtlig innstilt overfor mennesket. Det var derfor vår verden var avskåret fra kommunikasjon med de andre planetene. Han omtalte oss som om vi var i en beleiringstilstand, i et territorium okkupert av fiender, holdt nede av eldiler som lå i krig både med oss og med eldilene i «Himmeldypet» eller «rommet». Disse plageåndene, som bebor vår planet sammen med oss, gjennomsyrer hele vårt liv på det makrokosmiske planet slik bakteriene gjør det på det mikrokosmiske. De er den egentlige forklaringen på den skjebnesvangre tendensen som er den viktigste lærdommen vi kan trekke av historien. Hvis alt dette var sant, burde vi selvfølgelig hilse med glede det faktum at eldiler av et edlere slag hadde brutt fronten – de sier at den går ved månens bane – og begynt å besøke oss. Hele tiden forutsatt at Ransoms framstilling var korrekt.

En stygg tanke slo ned i meg. Tenk om Ransom var ført bak lyset? Hvis noe fra det ytre rom prøvde å besette planeten vår, kunne det ikke legge ut noe bedre røykteppe enn nettopp denne beretningen til Ransom. Fantes det egentlig det minste bevis for at disse påståtte, ondsinnede eldilene eksisterte her på jorden? Sett at min venn, uten å vite det selv, var broen, en trojansk hest, som skulle hjelpe mulige invasionsstyrker fra andre planeter til å lande på Tellus? Så slo det ned i meg på nytt at jeg ikke måtte gå lenger, akkurat som da jeg oppdaget at jeg ikke hadde vesken. «Gå tilbake, gå tilbake», hvisket det til meg. «Send ham et telegram, si at du er syk, si at du skal komme en annen gang – hva som helst.» Denne følelsen var så sterk at jeg ble forbauset.

Jeg sto stille et øyeblikk og sa til meg selv at nå måtte jeg ikke dumme meg ut. Og da jeg omsider tok fatt på veien igjen, lurte jeg på om dette kunne være begynnelsen til et nervesammenbrudd. Ikke før hadde denne tanken streift meg, så ble den en ny grunn til ikke å besøke Ransom. Det var tydelig at jeg ikke var i form til slike urovekkende «forretninger» som telegrammet nesten sikkert hadde antydnet. Jeg var ikke engang i form til å tilbringe en alminnelig helg hjemmefra. Det eneste fornuftige var å snu med en gang og komme meg hjem før jeg mistet hukommelsen eller ble hysterisk – og oppsøke lege. Det var ren og skjær galskap å gå videre.

Jeg var nå ferdig med moen og gikk nedover en liten bakke med kratt på venstre hånd og noen tilsynelatende forlatte industribygg på høyre. Ved foten av bakken var kveldståken ganske tett. *Først kaller de det sammenbrudd*, tenkte jeg. Var det ikke en eller annen sinnslidelse som fikk pasienten til å oppfatte ganske alminnelige gjenstander som ufattelig truende? ... Ja, slik jeg oppfattet den forlatte fabrikken der akkurat nå? Store løklignende former av sement, underlige spøkelser av murstein skulte på meg over tørre gresstuser og grå sølepytter og restene av et jernbanespor. Det minnet om slike skikkelser som Ransom hadde sett på den andre planeten, bare at der var de mennesker, lange, tynne kjemper som han kalte *sorner*. Det verste var at han betraktet dem som gode – ja, langt bedre enn vår egen rase. Han sto i ledtog med dem! Hvordan kunne jeg egentlig vite om han var i god tro? Han kunne være noe mye verre ... og igjen stanset jeg opp.

Leseren, som ikke kjenner Ransom, forstår ikke hvor sterkt denne tanken stred imot enhver fornuft. Den rasjonelle delen av meg visste i samme øyeblikk helt klart at om så hele universet var sinnssvakt og fiendtlig, var Ransom normal, sunn og troverdig. Og denne fornuftige tanken sendte meg til slutt videre – men med en motvilje som jeg finner vanskelig å uttrykke i ord. Det som fikk meg til å gå videre, var at jeg innerst inne visste at hvert skritt brakte meg nærmere min sanne venn; men jeg følte at jeg nærmet meg min fiende – forræderen, trollmannen, han som sto i forbund med «dem» ... at jeg gikk i en felle med åpne øyne som en tosk. «Først kaller de det sammenbrudd», sa

det inne i meg, «så sender de deg på hvilehjem, og etterpå flytter de deg til en psykiatrisk avdeling på et sykehus.»

Jeg var kommet forbi den tomme fabrikken nå, ned i tåken hvor det var temmelig kaldt. Så kom et øyeblikk – det første av panisk skrekk, og jeg måtte bite meg i leppen for ikke å skrike. Det var bare en katt som løp over veien, men jeg mistet fullstendig fatningen. «Snart kommer du nok til å skrike høyt», sa min indre plageånd, «løpe rundt og rundt og skrike uten å greie å stoppe.»

Det lå et lite, ubebodd hus ved veien, med lemmer spikret for de fleste vinduene. Ett av dem stirret liksom som øyet på en død fisk. Vanligvis tror jeg ikke mer på spøkelses enn leseren, men tanken på et spøkelseshus for gjennom meg.

Til slutt kom jeg til veikrysset ved det lille metodistkapellet, der jeg skulle ta til venstre under bøketrærne. Nå burde jeg kunne se lysene fra Ransoms vinduer. Klokken min hadde stoppet, og jeg visste ikke hvor sent det var. Det var ganske mørkt, men det kunne skyldes tåken og trærne. Det var ikke mørket jeg var redd for. Vi har alle opplevd øyeblikk da livløse ting liksom får ansiktsuttrykk, og det var uttrykket til denne veibiten jeg ikke likte. «Det er ikke sant at folk som holder på å bli gale, aldri tenker at de holder på å bli gale», sa stemmen inni meg. Sett at virkelig sinnsforvirring hadde valgt å begynne akkurat her! I så fall ville naturligvis den svarte fiendtligheten fra de dryppende trærne – deres skrekkfylte forventning – være en hallusinasjon. Men det gjorde ikke saken bedre. Om du tenker at spøkelsset du ser, er en illusjon, blir det ikke mindre skrekkinngytende for det. Skrekken for at du holder på å bli gal kommer bare i tillegg – og på toppen av dette kommer den fryktelige mistanken om at de som alle andre kaller gale, hele tiden er de eneste som ser verden slik den egentlig er.

Disse tankene rev og slet i meg nå. Jeg vaklet videre inn i kulden og mørket, halvt overbevist om at jeg var på vei inn i det som kalles sinnsforvirring. Men mitt syn på det normale skiftet uten stans. Hadde det noen gang vært noe annet enn en konvensjon – et behagelig sett av skylapper, en vedtatt form for ønsketenkning – som utelukker fra vårt synsfelt det dypest sett uforståelige og onde i et univers der vi er tvunget til å bo? De tingene som jeg hadde begynt å få kjennskap til de

siste månedene av mitt bekjentskap med Ransom, overskred allerede grensene for det «normale». Men jeg var kommet for langt til at jeg kunne avfeie dem som uvirkelige. Jeg betvilte hans tolkninger eller hans gode tro. Men jeg tvilte ikke på eksistensen av de tingene han hadde sett på Mars – *pfifltriggene*, *hrossene* og *sornene* – heller ikke på disse interplanetariske eldilene. Jeg tvilte ikke engang på at det virkelig eksisterer et mystisk vesen som eldilene kaller Maleldil, og som de later til å vise en lydighet som er mer total enn noen Tellus-diktator kan påby. Jeg visste hva Ransom tok Maleldilen for å være.

Det der borte måtte være huset. Blendingsgardinene var trukket godt for. En barnslig, klynkende tanke steg opp i meg: Hvorfor sto han ikke i porten for å ønske meg velkommen? En enda barnsligere tanke fulgte: Kanskje han var i hagen og ventet, men hadde gjemt seg? Kanskje han ville kaste seg over meg bakfra. Kanskje jeg kom til å se en skikkelse som liknet Ransom, med ryggen til, og når jeg snakket til den, ville den snu seg og vise et ansikt som ikke var menneskelig i det hele tatt.

Jeg har naturlig nok ikke noe ønske om å utbrodere denne fasen av historien min. Jeg er flau når jeg nå ser tilbake på den sinnstilstanden jeg befant meg i. Jeg ville ikke ha nevnt den hvis jeg ikke hadde trodd det var nødvendig for å forstå fullt ut det som siden skjedde – og kanskje noen andre ting også. I alle fall kan jeg ikke skildre hvordan jeg nådde inngangsdøren til huset. Til tross for at en slags avsky og skrekk holdt meg igjen, og en usynlig mur av motstand møtte meg, kjempet jeg meg fram skritt for skritt og holdt på å skrike høyt da en uskyldig grein av hekken strøk meg over ansiktet. Og endelig sto jeg og dundret på døren og ristet i dørhåndtaket og ropte til Ransom som om det gjaldt livet, at han måtte slippe meg inn.

Det kom ikke noe svar, ikke noen annen lyd enn ekkoet av de lydene jeg selv hadde frambrakt. Noe hvitt flagret på dørhammeren. Jeg gjettet naturligvis at det var en beskjed. Da jeg tente en fyrstikk for å lese den, oppdaget jeg at jeg skalv på hånden, og da fyrstikken sluknet, så jeg hvor mørkt det var blitt. Etter flere forsøk fikk jeg lest hva som sto på lappen. «Beklager. Måtte dra til Cambridge. Kommer ikke før med siste tog. Mat i spiskammerset og oppredd seng i det

vanlige rommet. Ikke vent på meg med kveldsmat hvis du ikke har lyst – E.R.» Impulsen til å trekke meg tilbake, som alt hadde grepet meg flere ganger, kastet seg straks over meg med en slags demonisk voldsomhet. Her sto retretten åpen og tilbød seg. Nå hadde jeg sjansen. Hvis noen forventet at jeg skulle gå inn i det huset og sitte der alene i timevis, så tok de feil! Men så begynte tanken på tilbaketuren å ta form, og jeg vaklet. Å gå tilbake igjen gjennom bøkealleen – det var stummende mørkt nå – med dette huset bak meg, og der jeg hadde en underlig følelse av at det kunne følge etter meg, var ikke fristende. Og så kom jeg på en bedre tanke, håper jeg – et fnugg av fornuft, en ulyst til å svikte Ransom. Jeg kunne i hvert fall prøve døren og se om den virkelig var ulåst. Jeg gjorde det. Og den var ulåst. I neste øyeblikk, jeg vet nesten ikke hvordan, befant jeg meg innenfor og lot den smelle igjen bak meg.

Det var helt mørkt og varmt. Jeg famlet meg framover et par skritt, slo leggen voldsomt mot noe og falt. Jeg satt stille i noen sekunder og gned leggen. Jeg trodde jeg visste ganske godt hvordan Ransoms hall og oppholdsrom var møblert, og kunne ikke begripe hva jeg hadde snublet i. Etter en stund rotet jeg i lommen, tok fram fyrstikkene og prøvde å tenne en. Den flammet opp, men hodet brakk av. Jeg trampet på den og snuste for å være sikker på at den ikke lå og ulmet på teppet. Så snart jeg snuste, ble jeg var en merkelig lukt i rommet. Jeg kunne ikke for mitt bare liv sette fingeren på hva den var. Den var like forskjellig fra vanlig huslukt som enkelte kjemikalier, men den minnet slett ikke om kjemikalier. Så tente jeg en ny fyrstikk. Den blafret og sluknet nesten med en gang — ikke så merkelig siden jeg satt på dørmatten, og det er få inngangsdører som ikke slipper inn trekk, selv i mer solide hus enn Ransoms sommerhus. Jeg hadde ikke sett noe annet i lysglimtet enn min egen håndflate krummet i et forsøk på å beskytte flammen. Det var tydelig at jeg måtte bort fra døren. Jeg reiste meg vaklende og følte meg fram. Jeg kom straks borti noe – det var glatt og veldig kaldt og gikk litt høyere enn knærne mine. Da jeg rørte ved det, skjønte jeg at det var derfra lukten kom. Jeg famlet meg fram langs dette mot venstre og kom til slutt til en kant. Det virket som om det hadde flere overflater, og jeg kunne ikke forestille meg hvilken

form det hadde. Det var ikke et bord, for det hadde ikke plate. Hånden gled langs kanten av en slags lav vegg med tommelen på utsiden og fingrene nedover innsiden av et lukket rom. Hvis det hadde kjentes som tre, ville jeg ha trodd det var en stor kasse. Men det var ikke tre. Jeg trodde et øyeblikk at det var vått, men oppdaget snart at jeg tok feil av kulde og fuktighet. Da jeg kom til slutten av gjenstanden, tente jeg min tredje fyrstikk.

Jeg så noe hvitt og halvt gjennomsiktig – noe som liknet på is. Det var en stor og lang ting – en slags kasse, en åpen kasse, med en urovekkende form som jeg ikke umiddelbart gjenkjente. Den var stor nok til å romme en mann. Så tok jeg et skritt tilbake, løftet den tente fyrstikken høyere for å få bedre oversikt, og snublet straks over noe bak meg. Jeg lå og kravlet i mørket, ikke på teppet, men på mer av det kalde materialet med den merkelige lukten. Hvor mange av disse infernalske tingene var det her?

Jeg skulle akkurat til å reise meg igjen og lete systematisk rundt i rommet for å finne et stearinlys da jeg hørte Ransoms navn bli nevnt. Og nesten, men ikke helt samtidig, så jeg det jeg så lenge hadde vært redd for å se. Jeg hørte Ransoms navn, men jeg vil ikke si at det ble uttalt av en stemme. Lyden var ganske forbausende ulik en stemme. Den var helt tydelig, ja, ganske vakker. Men den var liksom uorganisk. Jeg innbiller meg at vi hører forskjellen mellom dyriske stemmer, menneskedyrets iberegnet, og alle andre lyder ganske klart, selv om forskjellen er vanskelig å definere. Blod og lunger og den varme, fuktige munnhulen preger alle stemmer. Men ikke denne. De to stavelsene lød mer som om de ble spilt på et instrument enn som om de ble uttalt, og likevel hadde de ikke noen mekanisk klang. En maskin er noe vi lager av naturlige materialer; dette var mer som om stein eller krystall eller lys hadde talt av seg selv. En iling for gjennom meg fra øverst til nederst, som når du tror du har mistet taket under fjellklatring.

Dette var hva jeg *hørte*. Det jeg *så*, var bare en ganske svak stav eller søyle av lys. Jeg tror ikke den lagde noen lyssirkel verken på gulvet eller i taket, men det er jeg ikke sikker på. Den var i hvert fall ikke kraftig nok til å lyse opp omgivelsene. Men den hadde to andre karakteristiske trekk som det er vanskeligere å begripe. Det ene var fargen. Siden jeg

kunne se tingen, må jeg tydeligvis ha sett den som noe hvitt eller farget, men hvor mye jeg enn anstrenger meg, kan ikke hukommelsen mane fram selv det svakeste bildet av hvilken farge det var. Jeg prøver med blått og gyllent og fiolett og rødt, men ingen av dem passer. Jeg vil ikke prøve å forklare hvordan det er mulig å motta et visuelt inntrykk som øyeblikkelig og for alltid blir umulig å huske. Det andre var vinkelen. Søylen sto ikke loddrett på gulvet. Men når jeg har sagt dette, må jeg skynde meg å tilføye at denne måten å forklare det på er en senere rekonstruksjon. Det jeg følte i øyeblikket, var at lysstrålen var vertikal, men at gulvet ikke var horisontalt – det var som om hele rommet hellet som dekket på et skip. Mitt inntrykk, hva det nå skyldtes, var at dette vesenet hadde forbindelse med noe horisontalt, et eller annet retnings-system basert utenfor jorden, og at dets blotte nærvær tvang dette fremmede systemet på meg og opphevet det jordiske planet.

Jeg var helt sikker på at det jeg så, var en eldil, og nesten sikker på at det var herskeren over Mars, Malacandras Oyarsa. Og nå da det virkelig var skjedd, hadde jeg ikke ynkelig panikk lenger. Mine følelser var riktignok på én måte ganske ubehagelige. Det faktum at dette vesenet helt tydelig ikke var noe organisk – vissheten om at intelligens på en eller annen måte var lokalisert i denne homogene lyssylinderen uten å være bundet til den slik vår bevissthet er bundet til hjernen og nervene – var dypt foruroligende.¹ Det ville ikke passe inn i våre kategorier. Vår vanlige reaksjon på et levende vesen og en livløs gjenstand var her begge like malplassert. På den annen side hadde all den tvilen jeg hadde følt før jeg gikk inn i huset, forlatt meg for en stund, tvilen

1 I teksten holder jeg meg naturlig nok til det jeg tenkte og følte i øyeblikket, siden bare dette er førstehåndskilde. Men det er selvsagt rom for videre spekulasjoner om den formen eldilene viser seg i for våre sanser. De hittil eneste seriøse betraktninger omkring problemet kan man finne tidlig i det syttende århundre. Som utgangspunkt for videre forskning anbefaler jeg følgende fra Natvilcius (*De Aethereo et aërio Corpon*, Basel 1627, II. Xii.); *Liquet simplicem flammam sensibus nostris subjectam non corpus proprie dictum angeli vel daemnis, sed potius aut illius corporis sensorium aut superficiem corporis in coelesti dispositione locorum supra cogitationes humanus existentis* («Det synes som om den homogene flamme våre sanser oppfatter, ikke er det egentlige legemet til en engel eller demon, men heller enten sansningen av dette legemet eller denne overflaten av et legeme som eksisterer på en måte hinsides våre stillinger, i den himmelske referanserammen for rom»). Med den «himmelske referanserammen for rom» forstår jeg ham slik at han mener det vi i dag ville kalle «multidimensjonalt rom». Naturligvis ikke at Natvilcius visste noe om multidimensjonal geometri, men at han på empirisk vis hadde kommet til det matematikere senere har forstått på teoretisk grunnlag.

på om disse vesenene var venner eller fiender, og på om Ransom var en pioner eller en svindler. Nå var frykten av et annet slag. Jeg var overbevist om at denne skapningen var hva vi kaller «god», men jeg var ikke sikker på om jeg likte «godhet» så mye som jeg hadde trodd. Dette er en forferdelig opplevelse. Så lenge det du er redd for, er noe ondt, kan du håpe på at det gode kan komme deg til unnsetning. Men sett at du kjemper deg gjennom til det gode og oppdager at det også er forferdelig? Tenk om maten din er noe du ikke kan spise, og hjemmet et sted du ikke kan bo, og den som trøster deg, er en person som gjør deg ulykkelig. Da finnes det virkelig ingen redning, det siste kortet er spilt ut. I et sekund eller to var jeg nesten i en slik tilstand. Her var endelig en flik av den verden hinsides virkeligheten som jeg alltid hadde trodd at jeg elsket og higet etter, i ferd med å bryte gjennom og åpenbare seg for mine sanser, og jeg likte den ikke. Jeg ønsket at den skulle forsvinne. Jeg ønsket meg en avstand og avgrunn, et teppe og stengsel, mellom den og meg. Men jeg falt ikke helt ned i avgrunnen. Underlig nok var det nettopp min følelse av hjelpeløshet som reddet meg og beroliget meg. For nå var jeg ganske åpenbart «trukket inn». Kampen var over. Den neste avgjørelsen lå ikke hos meg.

Da, som en lyd fra en annen verden, hørte jeg noen åpne døren og tørke av skoene på dørmatten, og mot den grå natten i døråpningen så jeg silhuetten av en skikkelse som jeg gjenkjente som Ransom. Talen, som ikke var en stemme, kom på nytt fra lysstaven, og Ransom rørte seg ikke, men sto stille og svarte den. Begge snakket et underlig flerstavelssespråk som jeg ikke hadde hørt før. Jeg gjør ikke noe forsøk på å unnskyldte de følelsene som våknet i meg da jeg hørte den umenneskelige lyden tale til min venn, og min venn svare den på det umenneskelige språket. De er utilgivelige. Men hvis noen tror at de er usannsynlige i et så avgjørende øyeblikk, må jeg si rett ut at de verken har forstått historien eller sitt eget hjerte til bunns. Det jeg følte, var uvilje, redsel og sjalusi. Jeg hadde mest lyst til å rope ut: «La denne ånden du har mant fram, være i fred, din fordømte trollmann, og ta deg av meg!»

Det jeg virkelig sa, var: «Å, Ransom, takk og lov at du kom.»